

Opinia do ustawy
o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw
(druk nr 385)

I. Cel i przedmiot ustawy

Przedmiotowa ustawa modyfikuje i uzupełnia przepisy regulujące zagadnienie kognicji sądów wojskowych. Zmiany obejmują Kodeks postępowania karnego, ustawę o Policji, Prawo o ustroju sądów wojskowych, Kodeks karny skarbowy oraz Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia.

Przyjęte zmiany dotyczą przede wszystkim przepisów art. 647 oraz art. 650 § 3 Kodeksu postępowania karnego, które miały obowiązywać od dnia 1 stycznia 2003 r. Termin ten został przesunięty najpierw o 5 lat do dnia 1 stycznia 2008 r. a później o rok do dnia 1 stycznia 2009 r. Do czasu wejścia w życie tych przepisów podległość sądom wojskowym jest regulowana art. 12 ustawy - przepisy wprowadzające k.p.k.

Ustawa poszerza zakres właściwości sądów wojskowych o przestępstwa popełnione przez żołnierzy i pracowników wojska za granicą, podczas użycia lub pobytu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej poza granicami państwa, na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o zasadach użycia lub pobytu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej poza granicami państwa.

W wypadku przestępstw popełnionych podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych, w obrębie obiektu wojskowego lub wyznaczonego miejsca przebywania, na szkodę wojska lub z naruszeniem obowiązku wynikającego ze służby wojskowej usunięto jeden z dotychczas istniejących dodatkowych warunków decydujących o właściwości sądu, to mianowicie, że gdy szkoda zaistniała po stronie osoby niebędącej żołnierzem, sprawa powinna być rozpoznana przez sąd powszechny. Obecnie wszystkie te przestępstwa będą należały do właściwości sądów wojskowych bez względu na status osoby poszkodowanej.

W art. 647 zostały dodane trzy nowe jednostki redakcyjne (ust. 3-5), które przewidują możliwość przekazania wskazanych w przepisie spraw sądowi powszechnemu w razie zwolnienia żołnierza z czynnej służby wojskowej lub ustania zatrudnienia pracownika w wojsku pod warunkiem, że nie sprzeciwia się temu dobro wymiaru sprawiedliwości.

W art. 650 w § 3 ustawa określa z kolei, w których sprawach przekazanie w ogóle nie będzie możliwe.

Znowelizowany przepis art. 668 § 2 przyznaje pokrzywdzonemu nie będącemu żołnierzem, wniosku o wyznaczenie do składu orzekającego zamiast ławników - żołnierzy, ławników sadu powszechnego.

Zmiana dotycząca art. 115 § 1a Kodeksu karnego skarbowego dostosowuje przepisy tego kodeksu do treści zmienionego art. 647 Kodeksu postępowania karnego. Jest to doprecyzowanie przepisu i wskazanie właściwości sądów wojskowych w sprawach o przestępstwa skarbowe, które zostały:

- popełnione podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych, w obrębie obiektu wojskowego lub wyznaczonego miejsca przebywania, na szkodę wojska lub z naruszeniem obowiązku wynikającego ze służby wojskowej
- popełnione za granicą, podczas użycia lub pobytu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej poza granicami państwa.

Odpowiednie rozwiązania zostały przyjęte w odniesieniu do wykroczeń skarbowych, które będą podlegały kognicji sądów wojskowych w zakresie wynikającym ze wskazanego wyżej art. 115 § 1a Kodeks karnego skarbowego.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Projekt niniejszej ustawy został wniesiony do Sejmu z inicjatywy Rady Ministrów. Po pierwszym czytaniu, które miało miejsce na 28 posiedzeniu Sejmu w dniu 5 listopada 2008 r., stał się przedmiotem prac sejmowej Komisji Nadzwyczajnej do spraw zmian w kodyfikacjach. Komisja Nadzwyczajna wniosła poprawki precyzujące.

W trakcie II czytania nie przedstawiono propozycji zmian, wobec czego Sejm przystąpił niezwłocznie do III czytania. Ustawa została uchwalona przez Sejm w dniu 5 grudnia 2008 r.

Ustawa nie budzi zastrzeżeń legislacyjnych.

Beata Mandylis

Główny legislator